

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1611/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.371/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő útján (Karsai Dániel Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Frank Evelyn ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amelyben kérte a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.371/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását, és a Nyíregyházi Járásbíróság 26.B.303/2023/4. számú végzésére kiterjedő megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló büntetőeljárásban az indítványozó feljelentést tett a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 213. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés *b*) pontja szerint minősülő családi jogállás megsértésének 18. életévét be nem töltött személy nevelésére, felügyeletére, gondozására köteles személy által elkövetett bűntett miatt. Feljelentésében előadta, hogy mint szülői felügyeletet gyakorló szülő nem járult ahhoz hozzá, hogy gyermeke huzamosabb ideig telepedjen le külföldön. Álláspontja szerint a gyermeket édesanyja jogtalanul vitte ki külföldre. Megítélése szerint a gyermek nem tekinti édesapjának, új családja van, édesanyja által manipulálva van, mely az egészséges értelmi, érzelmi fejlődésének komoly gátat szab.
- [3] Az indítványozó feljelentését a Hajdú-Bihar Vármegyei Rendőrfőkapitányságon tette meg. A Debreceni Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztálya megállapította, hogy a feljelentett személy utolsó ismert magyarországi lakóhelye a Nyíregyházi Rendőrkapitányság illetékeségi területéhez tartozik, ezért a feljelentést a 09010/542/2023.bü. számú határozatával áttette.

- [4] Az indítványozó feljelentését a Nyíregyházi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztálya 15010/869/2023.bü. számú határozatával elutasította.
- [5] Az indítványozó mint pótmagánvádló vádindítványa alapján eljáró elsőfokú bíróság a 26.B.303.2023/4. számú végzésével az eljárást megszüntette, mert megállapította, hogy a kiskorú személy családi jogállását meghatározó körülmények nem kerültek meghamisításra, nem kerültek hamisan rögzítésre, családi jogállása nem változott meg, nem került megváltoztatásra, nem szűnt meg, nem ejtették tévedésbe. A gyermeknek tudomása van arról, hogy ki a vérszerinti édesapja, és hogy édesapja Magyarországon él.
- [6] A másodfokú bíróság a 3.Bf.371/2023/3. számú végzésével az elsőfokú végzést helyben hagyta. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a pótmagánvádban szereplő tényállás nem meríti ki a Btk. 213. § (1) bekezdésébe ütköző családi jogállás megsértése büntetnének törvényi tényállását, mert egyik elkövetési magtartás sem állapítható meg. A kiskorú személy családi jogállását meghatározó körülmények nem kerültek meghamisításra, a családi jogállása nem változott meg, nem szűnt meg, nem ejtették tévedésbe. A másodfokú bíróság utalt arra, hogy a gyermek Nagy-Britanniában született, angol-magyar kettős állampolgár, folyamatosan és jelenleg is Nagy-Britanniában él. Az, hogy az édesanyjával látogatóba érkezett Magyarországra, majd visszatért Nagy-Britanniába, nem tekinthető a gyermek külföldre csempészésének. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a gyermek hat éves volt, amikor a szülők élettársi kapcsolata megszűnt, amelyből egyértelműen következik, hogy a gyermek tisztában van azzal, hogy ki a vérszerinti édesapja, nincs ebben tévedésben. A másodfokú bíróság utalt arra is, hogy nem lehet büncselekményként értékelni azt, hogy a gyermek érzelmileg kötődik az édesanyja jelenlegi társához, és úgy tekint rá, mint egy édesapára.
- [7] 1.2. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, XVI. cikk (1) és (2) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [8] Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény XVI. cikkét a támadott bírói döntések azért sértik, mert tőle, mint különélő szülőtől mintegy négy és fél éve elszakították a gyermekét, akivel nemhogy a kapcsolatot nem tudja tartani, de a gyermek immáron nem őt, mint vérszerinti apát tekinti édesapjának, hanem egy másik férfit. Az indítványozó szerint ezért *de facto* kikerült az apai jogállásból, holott az Alaptörvény XVI. cikke értelmében neki joga és kötelessége lenne a gyermek nevelése. Lényegében ezen indokok alapján állította az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének a sérelmét is.
- [9] Az indítványozó érvelése szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésén alapuló törvényes bíróhoz való jog azért sérült az eljárás során, mert az illetékeséget az indítványozó debreceni lakóhelye kellett volna, hogy determinálja. A feljelentett személy ugyanis nem rendelkezett valódi magyarországi lakcímmel, ezáltal a

hatóságok egy olyan cím alapján állapították meg az illetékességet, amelynek semmilyen valódi kapcsolata nincs a feljelentettel.

- [10] Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése az indokolt bírói döntéshez való jog vonatkozásában is sérült, mert nincs arra utaló jel, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat bármilyen mértékben is megvizsgálta volna, vagy figyelembe vette volna az indítványozó által elé tárt észrevételeket. Nem találni utalást arra, hogy a bíróság bármilyen módon körüljárta volna a tényállást. Ennek hiányára utal az is, hogy sem a kiskorú személy, sem édesanyja meghallgatását nem érezték szükségesnek, további bizonyítékok megszerzésére sem történt kísérlet, de még a rendelkezésre álló és már a feljelentéshez is mellékelte iratok vizsgálatát is mellőzte az elsőfokú bíróság. Nem rendelkezett a szakértői vélemény szükségességéről sem, holott az elé tárt iratok tanúsága szerint a kiskorú személy pszichológushoz jár, ennek oka pedig az édesapjával való kapcsolat egyik pillanatról a másikra történő megszakadása. Az indítványozó utalt a 3375/2018. (XII. 5.) AB határozatban foglaltakra, amely alapján álláspontja szerint a konkrét ügyben megállapítható, hogy az eljáró bíróságok a büntetőeljárás során nem juttatták érvényre a gyermek mindenek felett álló érdekét, és ez megalapozza a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét.
- [11] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [12] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-ában meghatározott esetben az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az indítványozó jogi képviselője a jogerős ítéletet 2024. január 8-án vette át, míg az alkotmányjogi panaszt 2024. március 8-án nyújtotta be, ezért megállapítható, hogy az alkotmányjogi panasz határidőben került előterjesztésre.
- [13] 2.2. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésén alapuló törvényi feltételeinek csak részben tesz eleget.
- [14] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének a sérelmét pusztán állította, azonban a panasz nem tartalmazza „az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], illetve az „indítványban foglalt kérelem részletes indokolását” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: nem alkalmas az indítvány az érdemi elbírálásra, ha megjelöli ugyan az Alaptörvénynek azt a rendelkezését, amelyet sérülni vél, de nem indokolja meg – nem tartalmaz részletes érvelést arra vonatkozóan –, hogy az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével miért ellentétes a bírói döntés {3058/2021. (II. 19.) AB végzés, Indokolás [26]}.

- [15] 3. Az Abtv. 29. §-a az érdemi vizsgálat feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20], 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [16] 3.1. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésén alapuló „gyermek gondoskodáshoz való jogát”, és a XVI. cikk (2) bekezdésén alapuló „szülő neveléshez való jogát”. Érvelésének a lényege, hogy a bíróságok az eljárásuk során „kiüresítették” a „kapcsolattartáshoz való jogát”.
- [17] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a jelen esetben – amint erre a másodfokú bíróság rámutatott – az volt az ügy tárgya: az indítványozó által benyújtott pótmagánvádban szereplő tényállás kimeríti-e a Btk. 213. § (1) bekezdésébe ütköző családi jogállás megsértése büntettének törvényi tényállását. Ebben a keretben a bíróságok egybehangzóan állapították meg, hogy a pótmagánvádban foglalt tényállás alapján egyik elkövetési magatartás sem állapítható meg. A kiskorú személy családi állását meghatározó körülmények nem kerültek meghamisításra, a családi jogállása nem változott meg, nem szűnt meg, nem ejtették tévedésbe.
- [18] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy következetes gyakorlata alapján „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon. {3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]}
- [19] Az Alkotmánybíróság vizsgálata tehát jelen ügyben sem terjedhet ki annak értékelésére, hogy a felmerült törvényértelmezési kérdéseket hogyan kell a bíróságoknak megítélniük.
- [20] 3.2. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét részben a törvényes bíróhoz való joggal összefüggésben állította. Álláspontja szerint a nyomozó

hatóság illetékességét nem a feljelentett utolsó ismert belföldi lakóhelye szerint kellett volna megállapítani.

- [21] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben rámutat arra, hogy a Debreceni Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztálya megállapította, hogy a feljelentett személy utolsó ismert magyarországi lakóhelye a Nyíregyházi Rendőrkapitányság illetékességi területéhez tartozik. Tekintettel a 25/2013. (VI. 24.) BM rendelet 3. § (3) bekezdésére, amely szerint, ha az elkövető a bűncselekményt Magyarország határain kívül követte el, akkor az a nyomozó hatóság illetékes, amelynek az illetékességi területén az elkövető utolsó ismert belföldi lakóhelye van, a Debreceni Rendőrkapitányság a feljelentést határozatával áttette Nyíregyházi Rendőrkapitánysághoz. A büntetőeljárás során sem a nyomozó hatóságok, sem az eljáró bíróságok előtt nem volt vitatott a Nyíregyházi Rendőrkapitányság illetékessége. Olyan körülményre, amely ezt vitássá tehetné, és ezáltal felvetné a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, az indítványozó az alkotmányjogi panaszában sem hivatkozott.
- [22] 3.3. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét arra tekintettel is állította, hogy álláspontja szerint az eljáró bíróságoknak az eljárás során szakértői bizonyítást kellett volna lefolytatnia. Ezzel összefüggésben az indítványozó utalt a 3375/2018. (XII. 5.) AB határozatban foglaltakra, amely alapján álláspontja szerint a konkrét ügyben megállapítható, hogy az eljáró bíróságok a büntetőeljárás során nem juttatták érvényre a gyermek mindenek felett álló érdekét, és ez megalapozza a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét
- [23] Az Alkotmánybíróság az indítványozó érveire tekintettel ismételtén utal arra, hogy a jelen eljárásban a bíróságoknak azt kellett vizsgálniuk: a pótmagánvádban szereplő tényállás kimeríti-e a Btk. 213. § (1) bekezdésébe ütköző családi jogállás megsértése büntetnének törvényi tényállását. Ehhez képest a 3375/2018. (XII. 5.) AB határozat alapjául szolgáló ügy tárgya egy kiskorú gyermek jogellenes visszatartása volt, amely ügyben az Alkotmánybíróság megállapította: a jogvita eldöntéséhez szükséges lett volna, hogy a bíróságok kellő alapossággal és körültekintéssel vizsgálják azt, hogy a gyermek visszavitele a gyermek számára milyen pszichés, vagy testi következményekkel járna {lásd: 3375/2018. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [62]}. A jelen ügyben ugyanakkor ezek a körülmények nem álltak fenn, ezért a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye nem merül fel azzal összefüggésben, hogy az eljáró bíróságok a bizonyítási eljárást a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot sértő módon folytatták volna le.
- [24] 3.4. Mindezek alapján az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntések érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az indítvány nem tartalmaz sem az Alaptörvény XVI. cikkével, sem a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben olyan érvet, amelyet alapvető

alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.

- [25] 4. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában, valamint 29. §-ában írt befogadási kritériumoknak. Erre tekintettel az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2024. július 16.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné Dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.
alkotmánybíró